

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2024

Svensk
biblioteksförning

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

**SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING S ÅRSMÖTE
HÅLLS DEN 13 MAJ 2025**

Layout: Andrzej Olas.

Bilder tillhör Svensk biblioteksforening om inget annat anges.

Innehåll

Förord	5
Om Svensk biblioteksörening	6
Vår vision för biblioteksväsendet	9
Strategisk inriktning 2025 – 2027	9
Ny medlemsstrategi	9
Aktiva regionöreningar vid utgången av 2024	12
Medlemskommunikation	14
Stöd och stipendier	15
Föreningens arrangemang	18
Större arrangemang som föreningen har deltagit i	25
Internationellt engagemang	27
Sakfrågor i fokus	30
Rapporter och undersökningar	33
Samarbeten	34

Biblioteken är en investering i demokratin och framtiden, och det fortsätter vi att jobba för.

Förord

År 2024 har varit ett år av både framgångar och utmaningar för Svensk biblioteks förening och biblioteken i stort. Som en organisation som verkar för att stärka bibliotekens roll i samhället är vi stolta över att ha varit en aktiv röst i många av de frågor som präglat bibliotekssektorn. Biblioteken är och förblir en hörnsten i demokratin, men 2024 har också påmint oss om vikten av att fortsätta kämpa för bibliotekens framtid.

Ett av årets mest glädjande besked var riksdagens beslut att från juli 2025 införa lagkrav på bemannade skolbibliotek. Detta beslut är ett viktigt steg framåt för att säkerställa att alla elever får tillgång till utbildade skolbibliotekarier – en fråga föreningen har drivit under många år. Vi har under året fortsatt vårt arbete för att denna reform ska implementeras på rätt sätt, genom att lyfta behovet av resurser och satsningar på bibliotekarieutbildningarna.

Samtidigt har det ekonomiska läget påverkat folkbiblioteken i hela landet. Kulturrådets rapport om bibliotekens behov av statligt stöd bekräftade det vi redan visste: att många bibliotek står inför stora utmaningar. När åtta av tio folkbibliotek rapporterar minskade resurser och när stödet ”Stärkta bibliotek” inte längre finns kvar, är det tydligt att vi måste fortsätta driva opinion för långsiktigt stöd. Regeringens höstbudget gav inga nya satsningar, men vi ger inte upp. Biblioteken är en investering i demokratin och framtiden, och det fortsätter vi att jobba för.

En lättnad kom dock i november, då regeringen meddelade att biblioteken inte skulle omfattas av den omdiskuterade anmälningsplikten. Detta beslut var viktigt för att bibehålla bibliotekens roll som trygga platser för alla. Dock verkar regeringen vilja gå vidare med förslaget, något vi är starkt emot.

Svenskarnas förtroende för biblioteken fortsätter också att vara starkt. Den senaste SOM-undersökningen visade att 62 procent av befolkningen har högt förtroende för biblioteken, en ökning från föregående år. Detta är ett kvitto på bibliotekens betydelse och ett starkt argument för fortsatt satsning på bibliotekens verksamhet.

År 2024 har visat att bibliotekens roll som demokratiska nav och platser för kunskap och kultur aldrig har varit viktigare. Det har också påmint oss om att förändring kräver uthållighet och samarbete, och att vi är en tydlig röst i samhällsdebatten. Tillsammans med våra engagerade medlemmar, samarbetspartners och andra aktörer ser vi fram emot att fortsätta arbetet för bibliotekens framtid.

Helene Öberg
Ordförande

Om Svensk biblioteksförning

Svensk biblioteksförning är en ideell och partipolitiskt obunden medlems- och intresseorganisation som samlar och verkar för alla typer av bibliotek. Vi driver opinion och skapar debatt för att biblioteken ska få bästa möjliga förutsättningar att vara en kraft för förändring i samhället. Vi ställer krav på förändrad lagstiftning och resursförstärkningar till biblioteken, vi arbetar med läsfrämjande- och kulturarvsfrågor, och vi arbetar för att forskning ska vara tillgänglig för alla. Allt för att stärka det demokratiska samhället. Vi är en del av en internationell rörelse och vi tror på bibliotek som ett av samhällets bästa svar på framtidens demokratiska utmaningar.

Antal medlemmar

Vid årets slut 2024 hade förningen 2 674 medlemmar, varav 2 220 enskilda och 454 institutionella. Jämfört med 2023 är det en minskning med 253 enskilda medlemmar och en ökning med 2 institutionella medlemmar under året.

Så styrs förningen

Förningen leds av en styrelse bestående av ordförande och högst tio ledamöter. Styrelsen utses av årsmötet, som är förningens högsta beslutande organ. Till stöd i det dagliga arbetet har styrelsen ett kansli som leds av en generalsekreterare, utsedd av styrelsen.

Årsmötet

Förningens årsmöte 2024 hölls digitalt den 15 maj. Styrelseledamöterna Daniel Forsman och Rebecca Bachmann avtackades för sina insatser i styrelsen. Brit Stakston, Peter Björkman och Catharina Isberg valdes om som ledamöter i styrelsen. Elin Nord, teamledare för användarserviceteamet på Samhällsvetenskapliga biblioteken vid Göteborgs universitetsbibliotek, och Barakat Aldammad, enhetschef på Örebro bibliotek, valdes in som nya styrelseledamöter.

Styrelsens sammansättning efter årsmötet

Helene Öberg, ordförande
Invald 2022, omvald på två år 2024
Generalsekreterare för Prinsparets stiftelse

Ledamöter

Leif Mårtensson, vice ordförande
Invald 2019, omvald på två år 2021 och 2023
Ledningskoordinator, Kulturförvaltningen
Umeå kommun

Eva Häusner
Invald 2019, omvald på två år 2021 och 2023
Enhetschef för informations- och arkiv-
förvaltning på Tullverket

Nick Johnson Jones
Fyllnadsvald 2020, omvald på två år 2021 och 2023
Verksamhetschef konst och bibliotek i Huddinge
kommun

Jenny Lindberg
Invald 2021, omvald på två år 2023
Universitetslektor, Högskolan i Borås

Peter Björkman
Invald 2022, omvald på två år 2024
Samordnare, Regionbibliotek Västernorrland

Catharina Isberg
Invald 2022, omvald på två år 2024
Bibliotekschef, Lunds kommun

Brit Stakston
Invald 2022, omvald på två år 2024
Journalist och mediestrateg, Stockholm

Morgan Palmqvist
Invald 2023
Överbibliotekarie på Göteborgs universitet

Elin Nord
Invald 2024
Bibliotekarie på Göteborgs universitetsbibliotek

Barakat Aldammad
Invald 2024
Enhetschef, Örebro bibliotek

Valberedningens sammansättning efter årsmötet 2024

Anja Dahlstedt, kultur- och fritidsdirektör i Huddinge kommun

Gunilla Herdenberg, pensionär, fd riksbibliotekarie

Lena Lundgren Vesterlund, avdelningschef på kultur- och fritidsförvaltningen i Luleå

Johan Anderung, bibliotekschef i Hudiksvalls kommun

Kansliets sammansättning vid årets slut

Silvia Ernhagen, generalsekreterare

Maria Bergendal, chefsassistent och kontorsansvarig

Anna Lindahl, administratör och projektkoordinator

Jenny Nilsson, utredare

Karin Martinsson, medlems- och evenemangsansvarig

Lisa Gemmel, press- och opinionsansvarig

Andrzej Olas, creative director

Elza Zandi, kommunikatör

Saskia Rubensson, kommunikatör

Vår vision för biblioteksväsendet

Årsmötet 2019 fastställde föreningens vision för hela det svenska biblioteksväsendet, vilken fortsatt gäller. Under rubriken ”Bibliotek – en kraft för förändring” beskrivs vilken roll biblioteken kan spela i samhällsutvecklingen samt vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå målen i visionen. Visionen utgör nu en bottenplatta för föreningens externa kommunikation och opinionsbildande verksamhet. Hela visionen finns på föreningens webbplats.

Strategisk inriktning 2025 – 2027

En ny strategisk inriktning för åren 2025-2027 har antagits av styrelsen och beslutats av årsmötet 2024. Den nya strategiska inriktningen anger tre övergripande verksamhetsområden som föreningen ska arbeta med under kommande tre år.

Dessa är:

- Synliggöra, bevaka och påverka
- Föreina, engagera och utveckla
- Resurser och processer

Under respektive verksamhetsområde finns prioriterade områden och frågor att arbeta med de kommande åren. Ett stort fokus är att synliggöra föreningens opinionsarbete i större utsträckning och vara en tydlig röst i det bibliotekspolitiska samtalet, men också att säkerställa ett starkt medlemsengagemang och medlemserbjudande.

Ny medlemsstrategi

Under 2024 arbetade föreningen fram en ny medlemsstrategi för 2025–2027. Svensk biblioteksförening är en organisation för engagemang, erfarenhetsutbyte och möjlighet till delaktighet för medlemmarna. För att lyfta och förstärka arbetet med delaktighet och engagemang har vi bland annat sett över dagens medlemsförmåner och hur vi kommunicerar med medlemmarna. Förutom interna workshops och omvärldsbevakning har kansliet och styrelsen också fått en nulägesbeskrivning av föreningslivet i Sverige av Aron Schoug, forskare vid Stockholms universitet.

Under hösten arrangerade kansliet två digitala rundabordssamtal, dit föreningen bjöd in alla medlemmar. Syftet med samtalen var att ta reda på hur man ser på sitt medlemskap och hur man tänker kring sitt, och andras, engagemang. Dessa samtal blev sedan en del av underlaget till ny inriktning på medlemserbjudandet.

Expertnätverk

Vid årets slut fanns det inom föreningen 23 expertnätverk. Expertnätverken är aktiva mötesplatser för erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och diskussioner kring biblioteksverksamhet. Tre nätverk startades under året: expertnätverket för skrivande på bibliotek, expertnätverket för bibliotekens tillgänglighetsarbete och verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt expertnätverket för bibliotekens arbete med miljö och klimat.

Expertnätverk vid utgången av 2024

Barn- och ungdomsbibliotek – 484 medlemmar
Bibliotekens arbete med HBTQ+ – 356 medlemmar
Bibliotekens arbete med miljö och klimat – 52 medlemmar
Bibliotekens arbete med mångspråk och nyanlända – 356 medlemmar
Bibliotekens arbete med spel och spelkultur – 108 medlemmar
Bibliotekens arbete med teckenspråk – 57 medlemmar
Bibliotekens lärandemiljöer – 315 medlemmar
Bibliotekens roll inom totalförsvaret – 171 medlemmar
Bibliotekens tillgänglighetsarbete och verksamhet för personer med funktionsnedsättning – 120 medlemmar
Bibliotek och upphovsrätt – 189 medlemmar
Bibliotek som har Äppelhyllor – 246 medlemmar
Biblioterapeutiska arbetssätt – 163 medlemmar
Digitala bibliotekstjänster – 515 medlemmar
Folkbibliotekschefer – 151 medlemmar
Fängelsebibliotek – 64 medlemmar
För, med och om nationella minoriteter och urfolket samerna – 216 medlemmar
IFLA – 194 medlemmar
Kommunikation på bibliotek – 237 medlemmar
Mobil biblioteksverksamhet – 218 medlemmar
Service till studenter med läs- och skrivnedsättning – 173 medlemmar
Skolbibliotek – 378 medlemmar
Skrivande på bibliotek – 51 medlemmar
Verksamhetsutvecklande metoder – 394 medlemmar

Institutionella medlemmars medarbetare i expertnätverken

I slutet av 2024 var cirka 500 medarbetare vid institutionell medlem registrerade i föreningens nätverk. Det är en ökning med 130 medarbetare under året.

Lokalt engagemang

Svensk biblioteksförning ser gärna att medlemmar som arbetar i olika verksamheter ska kunna träffas, nätverka och dela erfarenheter. Medlemmar kan därför söka pengar för aktiviteter som främjar föreningsengagemanget. Dessa aktiviteter kan arrangeras lokalt eller digitalt.

Under 2024 inkom två ansökningar för medlemsaktiviteter som båda beviljades. En aktivitet ägde rum på plats i Visby och en aktivitet genomfördes digitalt.

I samband med Bokmässan i Göteborg anordnades ett medlemsevenemang på Stadsbiblioteket i Göteborg. Evenemanget som var inriktat på nätverkande blev både välbesökt och mycket uppskattat.

Regionförning Skåne har genomfört tre evenemang under året; två studiebesök och en föreläsning.

Regionförning Östergötland och Jönköping påbörjade processen att avveckla föreningen men denna är ännu inte avslutad.

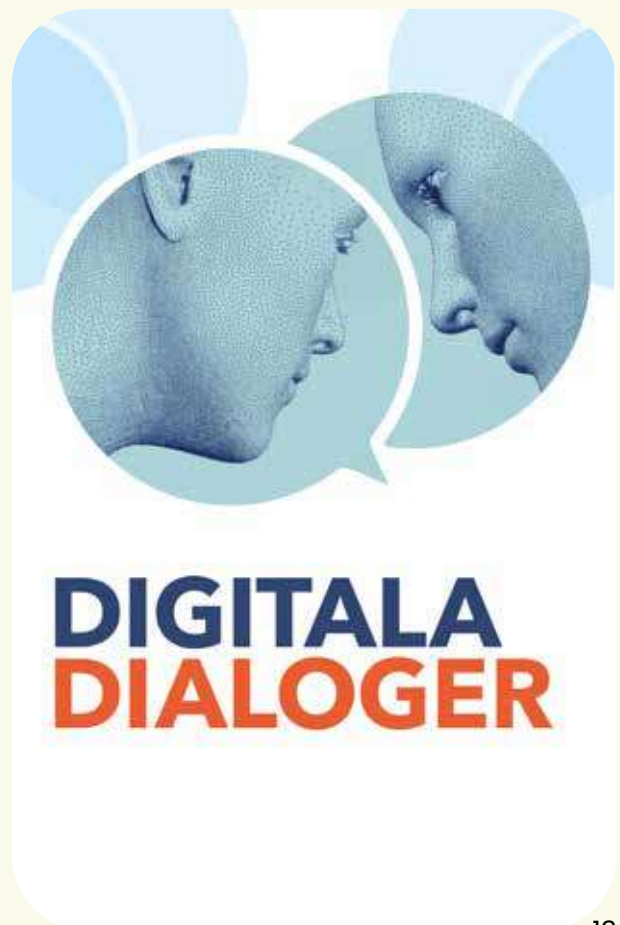
Aktiva regionföreningar vid utgången av 2024

Skåne – 326 medlemmar

Ordförande: Martin Memet Könick, bibliotekschef, Landskrona stad.

Östergötland och Jönköping – 184 medlemmar

Ordförande: Linda Sävhammar, utvecklingsledare digital kompetens och skolbibliotek på Biblioteksutveckling Östergötland.

Medlems- kommunikation

Stärkt digital närvaro och nya satsningar inför 2025

Under 2024 har föreningen haft en stark närvaro i sociala medier och har över 7 200 följare på Instagram, cirka 6 200 följare på Facebook och cirka 2 200 följare på LinkedIn. Under 2024 uppgick engagemangsgraden på Facebook till 11,3 procent i jämförelse med 2023 då engagemangsgraden låg på 10,9 procent. Föreningen har även utvecklat sitt arbete med rörligt innehåll genom videoreportage, kortare filmer och livesändningar. En höjdpunkt var lanseringen av vår samtalsserie ”Digitala dialoger”, där branschexperter bjuds in för att diskutera aktuella ämnen inom bibliotekssektorn.

Nyhetsbrevsutskick och dagliga uppdateringar av webbplatsen har fortsatt med nyheter, information, kalenderhändelser och krönikor. Instagram-kontot har under året, precis som tidigare, lånats ut till bibliotek, bibliotekarier och andra runt om i Sverige, med anknytning till Svensk biblioteksförning.

Under hösten 2024 implementerades en ny opinions- och kommunikationsstrategi. Målet är att bredda kommunikationen och ge mer plats åt det opinionsbildande arbetet i samtliga kanaler. Detta är ett sätt att skapa större engagemang och genomslagskraft i de frågor föreningen driver. Parallellt har en ny webbplats utvecklats, vilken planeras att lanseras i början av 2025.

Biblioteksbladet

Biblioteksbladet är föreningens medlemstidning med uppgiften att vara Sveriges ledande publikation för en levande och ifrågasättande biblioteksdebatt. Tidningen har givits ut sedan 1916 och rapporterar löpande om biblioteksfrågor via webb, nyhetsbrev samt fyra fördjupande tryckta nummer per år.

Biblioteksbladet var under 2024 nominerad till publishingpriset i två kategorier, webb och print.

Digitala dialoger

Under 2024 lanserade Svensk biblioteksförning samtalsserien ”Digitala dialoger”. I denna serie bjuds ledande experter inom branschen in för att diskutera aktuella och relevanta ämnen för bibliotekssektorn. Bland de ämnen som diskuterades fanns bland annat öppen vetenskap och digitalisering av det tryckta kulturarvet. Samtalsserien spelas in och läggs upp på föreningens webb som korta webinarium.

Livesändningar

Under 2024 fortsatte föreningen att livesända från ett antal evenemang såsom Almedalsveckan och Svensk biblioteksförnings utmärkelser.

Stöd och stipendier

Utvecklingsstöd

Föreningens utvecklingsstöd kan sökas av de institutionella medlemmarna och har delats ut årligen sedan 2010. Stödet ska användas till utvecklingsarbete vid ett bibliotek eller motsvarande institution, och styrelsen prioriterar förslag som är framåtsyftande, nyskapande eller syftar till ökat samarbete. Under åren 2020–2024 prioriterar styrelsen projekt med en tydlig koppling till föreningens vision.

I februari 2024 tog styrelsen beslut om nya regler kring utvecklingsstödet. I de nya reglerna kopplas stödet tydligare till föreningens påverkansarbete. Det visar att det är ett stöd förankrat i vårt arbete med visionen för svenskt biblioteksväsende. För ett mer aktivt engagemang kommer föreningen att peka ut prioriterade områden att söka för.

2024 fick följande Svensk biblioteksförerings utvecklingsstöd:

Härnösands bibliotek för projektet BIBLIOT – ett HÖR-samarbete. Härnösands och Örnsköldsviks bibliotek ska tillsammans med Regionbibliotek Västernorrland testa två olika AI-verktyg, ASK och INTRIC, för att ta fram en fungerande chattjänst kopplad till bibliotekens webb och katalog. De vill också försöka koppla chattjänsten till den regionala e-litteraturplattformen. De vill jämföra de två varianterna av chattjänster och deras funktionalitet kommer att utforskas med stöd i tjänstedesign som metod och genom informanter/testpersoner i ett brett åldersspann.

Kungliga Konsthögskolan för projektet Profiler och lyfta fram genren ”Artist’s Books” i biblioteksverksamhet. Just nu pågår en genomgripande renovering av Kungliga Konsthögskolans lokaler som bland annat innebär att ett nytt bibliotek planeras. En viktig del i utvecklingsarbetet är att delvis lyfta frågan om bibliotekets centrala plats och funktion som stöd för undervisning och verksamhet, men också att profilera biblioteket genom att fokusera på Artist’s Book som fenomen i betydelse av litterär genre och konstform. Med medel från Svensk biblioteksförning kommer de att bygga upp en samling av Artist’s Books och även ha föredrag, event och utställningar i det nya biblioteket så att de kan nå ut till en bredare publik samt öka intresse och förståelse för genren.

Malmö universitetsbibliotek för projektet MAU-labb: AI-driven forskningsinfrastruktur vid Malmö universitetsbibliotek. Med medel från Svensk biblioteksförning vill de utöka sin service genom att erbjuda forskare och doktorander vid lärosätet tillgång till en lokal AI-forskningsinfrastruktur med ett lokalt AI-labb för träning av språkmodeller. Att sätta upp träning av stora språkmodeller (Large Language Models – LLM) i ett lokalt AI-labb innebär flera steg som sträcker sig från hårdvaruinstallation och mjukvaruuppsättning till datainsamling, modellträning, utvärdering och tillgängliggörande av tränade modeller för användare. Tillämpningar av denna träning kan exempelvis användas vid text eller datautvinning, som vid urval av studier i en systematisk litteraturöversikt, för att sälla ut genombrottsforskning, förbättra klassificering av publikationer ämnesmässigt eller tagga stora mängder forskningsdata.

Västerås stadsbibliotek för projektet Boksnack! Projektet handlar om familjehemsplacerade barn, hembesök och bokgåvor. I projektet planerar stadsbiblioteket att göra återkommande hembesök hos ett antal familjehemsplacerade barn och ge dem bokgåvor, samt bjuda in familjehemmen till deras närmaste bibliotek. Projektet riktar sig mot barn i skolåldern, från ungefär 7 år och upp till högstadiet. De deltagande barnen behöver ha knäckt läskoden. Projektet kommer att förankras i ett regionsamarbete mellan Västerås stadsbibliotek, de lokala biblioteken i länet samt familjehemsteamet/socialförvaltningen med syfte att skapa ett stabilt och positivt sammanhang för familjehemmen.

Resestipendier

Föreningens resestipendier delas normalt ut vid två tillfällen per år, med syftet att ge medlemmar möjlighet att fördjupa sina bibliotekskunskaper. Både enskilda och institutionella medlemmar kan söka.

2024 fick följande Svensk biblioteksförnings resestipendier:

Felicia Andersson, student vid Uppsala universitet, för ett studiebesök på Konstabiblioteket Nationalmuseum/Moderna Museet.

Berit Wijk Tegenrot, S:t Petri skola i Malmö, för deltagande i konferensen GlobalFact Fact-Checking Summit i Sarajevo.

Daniel Fahlén, Mittuniversitetet, för en studieresa till Färöarnas universitet, Färöarnas nationalbibliotek och Torshavns kommunbibliotek.

Inga-Lill Nilsson, Karlstads universitetsbibliotek, för deltagande i konferensen OEGlobal i Brisbane.

Biblioteken i Malmö, för en studieresa till Århus.

Linda Stjernholm, doktorand vid Lunds tekniska högskola, för en studieresa till Japan och besök på bibliotek som riktar sig till personer med funktionsnedsättningar.

Ulla-Carin Stenberg, Årjängs folkbibliotek, för deltagande i konferensen Mötesplats Profession Forskning i Lund.

Frida Svensson, Stenbackaskolan, för studieresa till Skottland och besök på Scottish Book Trust och skolbibliotek.

Alva kultur, Regionbibliotek Västerbotten, för en studieresa till Norge och besök på sjukhusbibliotek.

Max Hjerpe, Stockholms stadsbibliotek, för studieresa till Italien och besök på biblioteket Cittadini del Mondo och kommunala barnbibliotek i Rom.

Munkfors bibliotek för en resa till London för att studera hur de arbetar med musik på biblioteken.

Liv Olofsson Lundström och **Sofi Sjöstrand**, Trelleborgs bibliotek, för deltagande i konferensen UXLibs9 i Liverpool.

Rapporter från resestipendiaterna finns att läsa på föreningens webbplats.

Resestipendier för internationellt engagemang

Föreningens medlemmar kan söka resestipendier för att delta i IFLA:s eller annan internationell biblioteksorganisations arbete. Under 2024 tilldelades följande medlemmar stipendiet:

Anette Mjöberg (IFLA)

Anna Isaksson (IFLA)

Anya Feltreuter (IFLA)

Catharina Isberg (IFLA)

Inger Nilsson (IFLA)

Ingrid Källström (IBBY)

Karin Byström (IFLA)

Lotta Haglund (EAHIL)

Martin Memet Könick (IFLA)

Peter Björkman (IFLA)

Fredrik Ernerot (IASL)

Anna Isaksson (IFLA)

Ann Lundborg (IFLA)

Torbjörn Nilsson (IFLA)

Nina Olsson (IFLA)

BIBLIOTEKS
DAGARNA 2024

Skellefteå 22-23 maj

kreativitet

Svensk
biblioteksförning

Föreningens arrangemang

Biblioteksdagarna

Den 22–23 maj 2024 genomfördes Biblioteksdagarna på Sara Kulturhus i Skellefteå, under temat ”Kreativitet”. Under konferensen diskuterades bland annat ämnen som de inre mekanismerna i skapandeprocesser, kreativt ledarskap, minoritetsspråk på biblioteken och det digitala kulturarvet. Deltagarna lyssnade på föreläsningar, deltog i workshops och hade möjlighet att nätverka. Moderator för konferensen var Fransesca Quartey, kulturentreprenör och tidigare teaterchef i Skellefteå. Biblioteksdagarna fick positiv feedback, både under själva konferensen och i den efterföljande utvärderingen. Biblioteksdagarna i Skellefteå samlade 268 deltagare.

Aniarapriset 50 år

2024 fyllde Aniarapriset 50 år. Det firades den 18 oktober med en kväll där prosa och poesi diskuterades på Tranströmerbiblioteket i Stockholm. PC Jersild, den första mottagaren av Aniarapriset, samtalande om sitt författarskap. Johan Svedjedal, professor emeritus i litteraturvetenskap vid Uppsala universitet och författare, diskuterade litterära prisers funktion och betydelse i samhället. Ann Jäderlund, som mottog priset 2010, läste dikter ur sitt författarskap. Under evenemanget lästes också dikter skrivna av Eva-Stina Byggmästar, som tilldelades Aniarapriset 2018. Moderator för samtalen var Patrik Schylström, bibliotekarie och juryledamot för Aniarapriset.

UPPDRAG DEMOKRATI

- fri information, möten och läsning i en polariserad tid

Mötesplats Profession – Forskning

Svensk biblioteksförning har sedan 2018 varit huvudarrangör för konferensen Mötesplats Profession – Forskning, som fungerar som en viktig mötesplats för utbildning, forskning och biblioteksverksamhet i alla dess former. Konferensen syftar till att utveckla evidensbaserad biblioteksverksamhet, lyfta fram forskning inom biblioteks- och informationsvetenskap (BoI) och andra relevanta forskningsområden samt ge utrymme för möten mellan akademi och profession möten. Mötesplats Profession – Forskning hålls vartannat år.

Deltagarna, som inkluderar anställda från olika bibliotekstyper, bibliotekariestudenter och forskare inom BoI, får ta del av aktuell forskning och kan själva bidra med papers. Samtidigt får forskare möjlighet att testa idéer och skapa värdefulla kontakter med praktiker. Konferensen avslutas med en publicerad rapport som dokumenterar resultat och insikter.

2024 arrangerades konferensen i Lund 14-15 november i samarbete med Lunds universitet och Högskolan i Borås och drog 140 deltagare. Mötesplats Profession – Forskning gick under temat ”Uppdrag demokrati – fri information, möten och läsning i en polariserad tid”.

SVENSK
BIBLIOTEKSFÖRENING
UTMÄRKELSER
2024

A

ANIKAPRISET

BH

BENGT HJELMQVISTS PRIS

EB

ELSA RESKOW-PLAKETTEN

GR

GRETA RENBOGGS PRIS

ÅRETS BARNRÄTTSUTMÄRKELSE
ELEFANTEN

ÅMB

ÅRETS MOBILA BIBLIOTEK

CvL

CARL VON LINNÉ-PLAKETTEN

CNH

COLLEJNPRISET

NH

NILS HOLGERSSON-PLAKETTEN

Svensk biblioteksförenings utmärkelser

Varje höst delar föreningen ut Svensk biblioteksförenings utmärkelser; fem biblioteks- och bibliotekariepriser och fyra litteraturpriser. Vinnarna utses av jurygrupper bestående av bibliotekarier, vilket gör priserna unika i Sverige.

Prisceremonin hölls i Svensk biblioteksförenings lokaler i Stockholm den 21 november med cirka 80 gäster. Ceremonin leddes av Eva Fred och för musikunderhållningen stod Amanda Ginsburg och Filip Ekestubbe. Lo Kauppi stod för textuppläsning. Evenemanget livesändes via föreningens Facebook-sida.

MOTTAGARE AV SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENINGENS UTMÄRKELSER 2024

ANIARAPRISET

Mikael Niemi

för verket "Sten i siden".

Aniarapriset instiftades 1974 och utdelas till en svenskspråkig författare av skönlitteratur för vuxna. Prissumman är 50 000 kronor och ett verk formgivet av Andrzej Olas.

Jury 2024

Camilla Carnmo,
Biblioteksutveckling Blekinge
Kronoberg, ordförande
Brita Lodén,
Linköpings stadsbibliotek
Patrik Schylström,
Stockholms stadsbibliotek

ELSA BESKOW-PLAKETTEN

Aron Landahl

för boken "Alla äter alla".

Elsa Beskow-plaketten instiftades 1958 och utdelas till den konstnär som framställt föregående års bästa svenska bilderbok för barn eller den bäst illustrerade svenska barnboken. Prissumman är 25 000 kronor och en plakett formgiven av Andrzej Olas.

NILS HOLGERSSON-PLAKETTEN

Elin Lindell

för boken

"Världens sämsta system".

Nils Holgersson-plaketten instiftades 1950 och utdelas till författaren av föregående års bästa barn- eller ungdomsbok. Prissumman är 25 000 kronor och en plakett formgiven av Andrzej Olas.

BENGT HJELMQVISTS PRIS

Ingalill Stenmark

bibliotekarie på Sveriges
depåbiblioteket och lånecentral
i Umeå.

Priset instiftades 1964 och utdelas för framstående insatser på folkbiblioteksområdet. Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2024

Anya Feltreuter, Vallabiblioteket,
Linköpings universitet, ordförande
Therese Emilsson Persson,
Ronneby bibliotek
Liv Olofsson Lundström,
Trelleborg bibliotek
Maria Fredriksson,
Bibliotek Uppsala
Anna-Karin Albertsson,
Biblioteken i Borås

CARL VON LINNÉ-PLAKETTEN

Elin Hägg

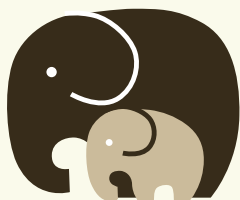
för boken "Sex: en historisk resa".

Carl von Linné-plaketten instiftades 1998 och utdelas till den eller de personer som framställt föregående års bästa fackbok för barn eller ungdomar. Prissumman är 25 000 kronor och en plakett formgiven av Andrzej Olas.

PLAKETTJURY

2024

Catharina Sanjay Ohlsson,
Furulundsskolan Halmstad,
ordförande
Cilla Dalén,
Enbacksskolan i Stockholm
Evelina Estefors,
Hässleholms stadsbibliotek
Tony Melander,
Vadstena bibliotek
Fia Idegård,
Engelbrektskolan Stockholm
Joakim Pasma,
Alva kultur Umeå

**ÅRETS
BARNRÄTTSUTMÄRKELSE
ELEFANTEN**

Karlskoga bibliotek

De tilldelades utmärkelsen bland annat för sitt jobb med att erbjuda lånekort utan vuxnas underskrift eller insyn.

Utmärkelsen belönar en verksamhet eller en person som i en bibliotekskontext föredömligt har arbetat med att stärka barns rättigheter, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Priset består av ett diplom.

Jury 2024

Ingrid Källström, Kulturhuset Stadsteatern, ordförande
Annica Thorell, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

Lotta Dahlstrand, jurist

Anna Lundqvist Nilson, biblioteksutvecklare på Region Skånes
kulturförvaltning

Jonatan Lamy, Sveriges elevkårer

GRETA RENBORGS PRIS

Robin Karlsson

bibliotekarie på Degerfors
bibliotek.

Greta Renborgs pris instiftades 1986 och går till ett bibliotek som lyckats med en god marknadsföring, eller till enskild eller enskilda biblioteksanställda som utmärkt sig speciellt på området och som arbetar i Greta Renborgs anda. Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2024

Anette Widenberg Helgesson,
Bollnäs kommun, ordförande

Thord Eriksson,
Biblioteksbladet

Ellinor Mark,
Mälardalens universitet

Elisabeth Skog,
Halmstad stadsbibliotek

Tommy Bildström,
Nordmalings bibliotek

COLLIJNPRISET

Maud Guichard-Marneur

vid Högskolan i Borås för uppsatsen
”Catalogue Across Languages?
The opportunities and challenges
of the multilingual Online Public
Access Catalogue as an interface
between librarians and endusers”.

Collijnpriset instiftades 1995
och går till den student som
skrivit fjolårets bästa uppsats
inom ämnet biblioteks- och
informationsvetenskap.

Uppsatserna skall vara av allmänt
intresse för verksamheten vid
landets forskningsbibliotek och/eller
informationsförsörjningen till högre
utbildning, forskning och utveckling.
Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2024

Katarina Michnik,
Göteborgs universitetsbibliotek,
ordförande

Catta Torhell,
Linnéuniversitetets bibliotek

Kristoffer Holmqvist,
Lunds universitetsbibliotek

Wolfgang Undorf,
Kungliga biblioteket

ÅRETS MOBILA BIBLIOTEK

Bokbussarna i Uppsala

Priset instiftades 1998 och går
till ett mobilt bibliotek som på
ett nyskapande sätt utvecklar
verksamheten, samspelar med
utvecklingen i samhället, har en
väl förankrad verksamhet i
kommunen/regionen och är en
inspiratör för kollegor.

Vinnaren övertar ett
vandringspris; en trämodell
av den första svenska bokbussen.

Jury 2024

Johan Anderung, Hudiksvalls
bibliotek, ordförande

Peter Björkman,
Svensk biblioteksförnings styrelse

Birgitta Hellström,
biblioteksmuseet Borås

Anna Palm Kåberg,
Södertälje bibliotek

Nadja Grundström Fjellner
och Helena Zerlauth,
Julla Májja, representanter
för 2023 års pristagare

SEMINAR ON
TEXT AND DATA
MINING AND
ARTIFICIAL
INTELLIGENCE
- SAVE-THE-DATE

On June 14th, Wikimedia Sverige, Swedish Library Association, and the Institute of Intellectual Property and Market Law, Stockholm University, in collaboration with Knowledge Rights 21, are hosting a seminar focusing on Text and Data Mining and Artificial Intelligence at Aula Magna, Stockholm University.

Both in person and online participation will be possible. More information on speakers and registration will follow. Mark the date in Your calendar and hopefully we will see You in June!

Text- och datautvinning samt artificiell intelligens

Den 14 juni anordnade Svensk biblioteksförning tillsammans med Wikimedia Sverige och Institutet för immaterialrätt och marknadsrätt vid Stockholms universitet, i samarbete med Knowledge Rights 21, en heldagskonferens om text- och datautvinning, artificiell intelligens, upphovsrätt och bibliotek. Evenemanget ägde rum i Aula Magna vid Stockholms universitet.

Konferensen samlade forskare, beslutsfattare och bibliotekarier för att presentera forskning och diskutera frågor kopplade till AI, text- och datautvinning, upphovsrätt och forskningsbibliotekens roll inom dessa områden.

Bland talarna fanns Felix Steffek, professor i juridik vid University of Cambridge; Teresa Nobre, juridisk chef på Communia; Kacper Szkalej, lektor med fokus på juridik och teknik; Karin Grönvall, riksbibliotekarie vid Kungliga biblioteket; Wilhelm Widmark, överbibliotekarie vid Stockholms universitetsbibliotek; och Jutta Haider, professor i informationsvetenskap vid Högskolan i Borås. Konferensen var öppen för alla intresserade, med möjlighet att delta både på plats och digitalt.

Större arrangemang som föreningen har deltagit i

Almedalen 2024

Almedalsveckan är en stor demokratisk mötesplats för samhällsfrågor, och Svensk biblioteksförning deltog aktivt för att föra dialog med beslutsfattare och opinionsbildare samt för att bedriva omvärldsbevakning. Under veckan arrangerade Svensk biblioteksförning i samarbete med Biblioteksbladet och Biblioteken på Gotland ”Biblioteksarenan”; en heldag på Almedalsbiblioteket.

Vi genomförde åtta panelsamtal som bland annat behandlade frågor om öppen tillgång till vetenskaplig forskning, stärkta skolbibliotek, angiverilagen samt folkbibliotekens ekonomi. Samtalen var välbesökta och lokalen fullsatt med cirka 35 personer vid varje tillfälle.

Under veckan lyfte vi fram Biblioteksarenans seminarier i våra sociala mediekkanaler och vi livesände allt via Facebook. Utöver detta hade vi flera möten med politiker och beslutsfattare där vi bland annat lyfte frågor om folkbildning, yttrandefrihet, upphovsrätt och bibliotekens ekonomi.

Bokmässan 2024

Under Bokmässan i Göteborg den 26–27 september 2024 arrangerade Svensk biblioteks-förening, tillsammans med Kulturförvaltningen Västra Götalandsregionen och Kungliga biblioteket, Biblioteksscenen. Med fokus på biblioteksutveckling, läsförmedling och litteraturfrågor presenterades ett varierat program med hela 37 programpunkter. Föreningen höll även i ett välbesökt mingel för medlemmar på Stadsbiblioteket Göteborg. Totalt kom 93 661 besökare till Bokmässan och 2 857 av dem besökte Biblioteksscenen program.

Den 25 september, dagen innan Bokmässan drog igång, deltog Svensk biblioteks-förening i det litteraturpolitiska toppmötet som anordnades för tredje året i rad. På det litteraturpolitiska toppmötet fick föreningen möjlighet att presentera sin syn på litteraturpolitiken samt delta i ett panelsamtal därefter.

Årets skolbibliotek

Utmärkelsen Årets skolbibliotek 2024 tilldelades Nydalaskolan. Priset delas ut av Nationella Skolbiblioteksgruppen (NSG).

I juryn för Årets skolbibliotek 2024 har följande ingått: Jenny Nilsson, Svensk biblioteks-förening, Lisa Heino, Sveriges Lärare, Nina Källmodin, Sveriges Författarförbund, Lena Linnerborg, Sveriges Skolledare och Elin Nord, DIK. Priset delades ut under Bokmässan 2024 av skolminister Lotta Edholm.

NSG:s jury skriver i sin motivering att ”Ett kreativt arbetssätt med ett medieurval som speglar elevernas olika intressen och språk samt ett lekfullt användande av biblioteksrummet. Hela familjens läsning uppmuntras genom en litteraturfestival delvis förlagd till kvällstid. Samtidigt är verksamheten välstrukturerad och välintegrerad vilket visar sig genom att den följer eleverna tydligt genom årskurserna och att skolbibliotekarien har en given plats i skolans ledningsgrupp”.

Juryn för Årets skolbibliotek delade också ut hedersnämningen till KomVux Malmö och Sturegymnasiet, Halmstad.

Internationellt engagemang

EBLIDA – European Bureau of Library, Information and Documentation Associations

Svensk biblioteks förening är medlem i EBLIDA, en europeisk organisation som arbetar för bibliotek och biblioteksfrågor på EU-nivå, med fokus på upphovsrätt och licensiering. EBLIDA stöttar sina medlemmar exempelvis genom att ta fram underlag för nationellt påverkansarbete i olika frågor.

Föreningen deltog, genom generalsekreterare Silvia Ernhagen, på EBLIDA:s årsmöte, som ägde rum 8–10 april i Lissabon. Förutom årsmötet hölls en konferens som fokuserade på bibliotekens utmaningar och möjligheter i ett Europa där demokratin inte går framåt, och där många bibliotek har stora utmaningar med ekonomin. Det gavs flera exempel på verksamheter som drivs med hjälp av medel från EU. Under en workshop diskuterades frågeställningar och uppdrag som är av särskild vikt för biblioteken och några saker lyftes särskilt fram: bibliotekens demokratiska uppdrag, och bibliotekens arbete med att jämna ut sociala skillnader.

Generalsekreteraren deltog också i ett möte i Bryssel 4–5 november arrangerat av EBLIDA och organisationen PL 2030 där EU-parlamentariker bjudits in för ett informellt samtal om bibliotekens roll inom EU och inom det kulturpolitiska området. Från svenskt håll kom Karin Karlsbro (L) men inför mötet hade föreningen kontakt med svenska parlamentariker från flera partier. Besöket i Bryssel innehöll dessutom en dag om vilka möjligheter det finns att söka EU-medel för kultur/biblioteksprojekt.

IFLA – International Federation of Library Associations

IFLA är en global, oberoende organisation som samlar informationsspecialister, bibliotek och deras användare. Svensk biblioteksförnings IFLA-medlemskap, och medlemmarnas engagemang, innebär att hela den svenska bibliotekssektorn tillsammans har en stor möjlighet till påverkan internationellt.

Den 30 september – 3 oktober arrangerades IFLA Future Summit i Brisbane, där en ny strategi för 2024–2029 presenterades tillsammans med en ny trendrapport som IFLA arbetat fram tillsammans med Queensland University of Technology, och föreläsningar om aktuella biblioteksteman. Svensk biblioteksförning deltog även aktivt i referensgruppen som tog fram trendrapporten. Nästan 800 deltagare från 70 länder deltog, däribland Silvia Ernhagen, generalsekreterare Svensk biblioteksförning. Generalsekreteraren deltog också i ett seminarium och panelsamtal om yttrandefrihet och barns rättigheter.

Utöver konferensen genomfördes möten och studiebesök, bland annat på State Library of Queensland med fokus på samlingsförvaltning och urfolksengagemang. Svensk biblioteksförning träffade även Indigenous Literacy Foundation, ALMA-pristagare 2024, för samtal om organisationens framtida satsningar.

Catharina Isberg, styrelseledamot i Svensk biblioteksförning, är representant i IFLA Europe Regional Division, som täcker alla länder i alla delar av Europa, inklusive Kaukasus. Liksom andra regionala divisionskommittéer fokuserar den starkt på opinionsbildning, att identifiera prioriteringar för regionen och att definiera och leverera handlingsplaner som svarar mot dessa.

LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries

Svensk biblioteks förening är medlem i LIBER, en europeisk samarbetsorganisation för forskningsbibliotek och relaterade institutioner. Organisationen består av över 400 medlemmar och har som uppdrag att möjliggöra forskning i världsklass. LIBER arbetar aktivt med påverkansarbete inom EU, framför allt i frågor som rör Open Access/Öppen tillgång, öppna forskningsdata och upphovsrätt. Genom medlemskapet bidrar föreningen till att påverka EU-institutionerna och den europeiska rättsutvecklingen i dessa frågor.

Nordiskt samarbete

Svensk biblioteks förening har ett tätt samarbete med övriga biblioteks föreningar i Norden. Representanter för föreningarna träffas normalt minst en gång per år för att utbyta idéer och erfarenheter, och presentera en nulägesrapport om sin förenings och sitt lands verksamhet.

Under 2024 arrangerade Svensk biblioteks förening ett möte med de nordiska biblioteks föreningarna på plats i Stockholm. Under mötet diskuterades gemensamma utmaningar, särskilt de negativa konsekvenserna av försämrad ekonomi för biblioteken i Norden, vilket leder till nedskärningar och påverkar ungas läsförmåga. Diskussionerna kretsade också kring utvecklingen inom IFLA, där en omstöpning av WLIC-modellen och ökad transparens i organisationen togs upp, med en viss optimism kring de pågående förändringarna. Generativ AI var ett annat viktigt ämne. Två arbetsgrupper bildades, dels för återkoppling till IFLA angående översynen av WLIC och dels för en gemensam debattartikel.

I samband med det litteraturpolitiska toppmötet, som ägde rum den 25 september i Göteborg, publicerades den gemensamma debattartikeln för att uppmärksamma det Nordiska ministerrådet på bibliotekens centrala roll i regionen.

Sakfrågor i fokus

Under 2024 har Svensk biblioteksförning varit aktiv i flera viktiga frågor för att stärka bibliotekens roll i samhället. Året präglades av politiska utspel, samarbeten och nya lagförslag, med fokus på bland annat öppen vetenskap, skolbibliotekens bemanning och folkbibliotekens finansiering.

Nationella riktlinjer för öppen vetenskap

En av de stora händelserna under året var publiceringen av nationella riktlinjer för öppen vetenskap, ett regeringsuppdrag där förningen hade en plats i referensgruppen. I januari 2024 deltog generalsekreterare Silvia Ernhagen, på ett fysiskt rundabordssamtal om artificiell intelligens på Kulturdepartementet. Mötet, som samlade representanter från 30 olika organisationer, belyste AI:s påverkan på allt från public service till biblioteksverksamhet.

Skolbiblioteken stärks genom ny lag

En av årets stora framgångar var riksdagsbeslutet i november om Stärkta skolbibliotek, vilket innebär att skollagen kommer att få en tydligare skrivning om bemanning. Lagen kommer att träda i kraft under 2025. Under 2024 har Svensk biblioteksförning fortsatt att bevaka frågan och har bland annat haft möte med Maria Nilsson (L) statssekreterare och David Lindberg (L) statssekreterare, båda på utbildningsdepartementet.

Folkbiblioteken under ekonomisk press

Kulturrådets rapport om folkbibliotekens behov av statligt stöd, som släpptes under året, väckte en hel del tankar. Från Svensk biblioteksförnings håll lyftes att många bibliotek redan har det tufft ekonomiskt och att detta hotar både läsfrämjande insatser och demokratin. Regeringens höstbudget fick hård kritik för avsaknaden av nya satsningar. I ett läge där åtta av tio folkbibliotek har mindre resurser än året innan och det statliga stödet "Stärkta bibliotek" inte finns kvar, efterfrågas nu nytt statligt stöd till folkbiblioteken så att de kan fullgöra sitt uppdrag.

Biblioteken undantas från anmälningsplikten

Under 2024 presenterades utredningen "Vissa åtgärder för stärkt återvändande- verksamhet och utlänningskontroll" (SOU 2024:80) som föreslår att vissa offentliga verksamheter ska åläggas att rapportera personer utan uppehållstillstånd till Migrationsverket eller polisen. Svensk biblioteksförning har under året varit tydlig i sitt ställningstagande mot att biblioteken skulle omfattas av en sådan anmälningsplikt. Vid utredningens offentliggörande i november meddelade regeringen att biblioteken undantas från denna skyldighet, vilket förningen ser som en viktig framgång för det opinionsbildande arbete som bedrivits. Vi skrev bland annat ett brev till kulturminister Parisa Liljestränd (M), dåvarande utbildningsminister Mats Persson (L) och skolminister Lotta Edholm(L).

2022

60

2023

62

Ökat förtroende för biblioteken

Den senaste SOM-undersökningen, en årlig undersökning från Göteborgs universitet där Svensk biblioteks förening var medfinansierad 2024, visar att svenskarnas förtroende för biblioteken fortsatt är högt. Andelen som har högt förtroende ökade från 60 till 62 procent mellan 2022 och 2023.

Remissvar och yttranden

Under 2024 skrev föreningen sju yttranden.

Yttrande: Digital myndighetspost

Svensk biblioteks förening yttrade sig över *Digital myndighetspost* (SOU 2024:47) och betonade behovet av ökat digitalt stöd och utbildning för invånare i digitalt utanförskap. Föreningen lyfte folkbibliotekens utmaningar med att hantera digitala myndighetsärenden och framhöll behovet av statligt finansierade digitala lotsar i alla kommuner. Dessa lotsar bör ha särskild utbildning, ansvar för invånarnas digitala behov och kunna kommunicera på fler språk än svenska.

Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid

Svensk biblioteks förening yttrade sig över *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid* (SOU 2024:42). Föreningen lyfte fram bibliotekens lagstadgade uppdrag att främja intresset för bildning och deras centrala roll i folkbildningen, både genom samarbeten med studieförbund och i verksamheten på folkhögskolor.

Yttrande: Föreskrifter om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet

Svensk biblioteks förening har beretts möjlighet att inkomma med yttrande om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet. Svensk biblioteks förening tackade för möjligheten, men valde den gången att inte lämna några synpunkter.

Yttrande: Motion av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka

Svensk biblioteks förening yttrade sig positivt om motionen från Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg-Palmqvist (L) som betonar vikten av att öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier. Föreningen framhöll att från och med juli 2025 blir det lagstadgat att elever ska ha tillgång till skolbibliotekarier på sin skolenhet, vilket kräver utbildning i biblioteks- och informationsvetenskap. Svensk biblioteks förening stödde motionens förslag och uppmanade Stockholms stad att använda statligt stöd för att säkerställa rätt kompetens på skolbibliotekarietjänster.

Yttrande: Inskränkningarna i upphovsrätten

Svensk biblioteks förening yttrade sig om förslagen i betänkandet Inskränkningarna i upphovsrätten (SOU 2024:4) och betonade vikten av att upphovsrätten främjar informationsfrihet, forskning och kulturarvsinstitutioners arbete. Svensk biblioteks förening lyfte bibliotekens förändrade roll i en digital tidsålder, där de fungerar som plattformar för kunskap och informationsutbyte snarare än enbart fysiska utlåningsplatser. Föreningen framhöll att upphovsrättslagstiftningen bör vara tydlig och lätt att tillämpa för kulturarvs- och forskningsinstitutioner, samt stödja deras bevarande och användning av material.

Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun

Svensk biblioteks förening yttrade sig om betänkandet Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58) och lyfte att förslagen är övergripande och saknar tydliga konsekvensanalyser för hur de påverkar regional och kommunal biblioteksverksamhet. Föreningen påpekade behovet av fortsatt utredning för att klargöra effekterna på bibliotekspolitiken och verksamheten. Yttrandet utgick från föreningens medlemmar inom regionala och kommunala bibliotek.

Yttrande: Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider

Svensk biblioteks förening yttrade sig över Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34) med fokus på Utbildningsradions (UR) verksamhet och förutsättningar. Föreningen betonade vikten av en stark public service för både biblioteksväsendet och samhället i stort, där UR:s program har särskild betydelse för biblioteken.

Alla yttranden finns i sin helhet på föreningens webbplats:
<https://www.biblioteksforeningen.se/var-verksamhet/opinion/>

Bibliotekarier om sitt mediestrategiska uppdrag

Jonas Söderholm

 Svensk
biblioteksforening

[biblioteksforeningen.se](https://www.biblioteksforeningen.se)

Rapporter och undersökningar

Bibliotekarier om sitt mediestrategiska uppdrag

Under 2024 gav föreningen ut rapporten “Bibliotekarier om sitt mediestrategiska uppdrag”. Syftet med studien är att bidra med fördjupad kunskap om de svenska skolbibliotekens och folkbibliotekens mediestrategiska uppdrag och arbete. Föreningen samtalade med Jonas Söderholm, lektor vid Högskolan i Borås, och författare om rapporten.

Rapporten finns att läsa på föreningens webbplats:
<https://www.biblioteksforeningen.se/rapporter/>.

Samarbeten

Dyslexiveckan 2024

Dyslexiveckan 2024 ägde rum 7-13 oktober och årets tema var "Rätten att utvecklas genom hela livet". Föreningen ingår i en samarbetsgrupp tillsammans med Dyslexirörelsens organisationer och Läsrörelsen. Dyslexiveckan inleddes med ett livesänt panelsamtal på Waldemarsudde i Stockholm.

Läslov

Många bibliotek runt om i landet satsar stort på läslovet, som hålls vecka 44 varje år. Syftet med läslovet är att främja läsandet och kreativiteten är stor bland biblioteken. Läslov är ett brett läsfrämjande samarbete med Läsrörelsen som drivande part i samarbete med elevorganisationer, bokförlag, bibliotek, bokhandel, idrottsföreningar, fackliga organisationer, kulturinstitutioner och företag i ett stort växande nätverk. Till läslovet hör ett nätverk och en styrgrupp där föreningen deltar aktivt. Föreningens roll är framför allt att sprida information om läslovet till medlemmar och ge ett biblioteksperspektiv på föreslagna teman och aktiviteter. Inför läslovet bidrog föreningen bland annat med att sprida information. 2024 var temat poesi.

MIK Sverige

Mediemyndigheten koordinerar MIK Sverige: ett nätverk som består av 22 myndigheter och organisationer, varav Svensk biblioteks-förening är en. Syftet med nätverket är att samla intressenter inom MIK-området för att samordna och stärka det främjandearbete inom medie- och informationskunnighet som sker i Sverige. Föreningen har under året deltagit i två digitala nätverksträffar och en fysisk träff. Inga samarrangemang inom nätverket ägde rum under 2024, men föreningen har agerat spridningspartner till arrangemang som genomförts av andra medlemmar i nätverket.

Nationella skolbiblioteksgruppen

Även under 2024 har Svensk biblioteks-förening fortsatt sin sammanfattande roll i Nationella Skolbiblioteksgruppen (NSG). NSG är ett nätverk av svenska organisationer som samverkar på nationell nivå för att skolbiblioteken ska bemannas, stärkas och utvecklas. Gruppen är en nationell resurs för kunskapsutbyte i skolbiblioteksfrågor. NSG har under året arbetat för att förslagen i utredningen "Skolbibliotek för bildning och utbildning" förverkligas. Det har gjorts genom möten med politiker och samverkan med föreningen med en monter på Nordiska skollärarkongressen i Göteborg. Gruppen har också initierat Skolbibliotekets dag som särskilt ska uppmärksamma studerande inom biblioteks- och informationsvetenskap på möjligheterna med att arbeta som skolbibliotekarie.

Read Hour

Kampanjen Read Hour initierades av den finska Barn- och ungdomsstiftelsen år 2019. 2024 växte Read Hour till en hel helg – med start fredag 6 september och final söndag 8 september klockan 19.00 på FN:s läskunighetsdag. I Sverige leddes arbetet med Read Hour av Läsrörelsen, med stöd från bland annat Svensk biblioteks-förening och Svenska Akademien.

Läslov?

Gå till biblioteket!

Europeiska Dyslexiveckan

7 till 13 oktober 2024

Läs mer om veckans arrangemang på www.dyslexi.org/dyslexiveckan

Det går också bra att använda QR-koden

Dyslexiförbundet (dyslexi.org), Svenska Dyslexiföreningen (dyslexiforeningen.se),
Läsrelsen (lasrelsen.nu), Svensk biblioteksforening (biblioteksforeningen.se)
och Myndigheten för tillgängliga medier (mtm.se).

MIK Sverige

Nationella Skolbiblioteksgruppen

